

13.02.2013

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

TSKB'ler 16 Haziran 2000 tarihli 4572 sayılı Kanuna tabi olarak varlıklarını sürdürmektedir. Bu kanunla açılan yeni süreçte Birliklerin büyük bölümünün Mayıs 2000 öncesindeki borçlarının tahkimine gidilmesine rağmen bugün geline aşamada Birliklerden hiçbirinin 2000'deki durumundan daha iyi noktada olmadığı görülecektir. Yeterli ve uygun koşullu ürün alım kredisi desteği sağlayamayan Birliklere DFİF üzerinden kullandırılan krediler yeniden ağır bir borç yükü oluşturarak Birliklerin mali yapılarını sarsmaktadır. 2000'de 250 milyon TL'lik (DFİF) kredisiyle Birliklere kullandırılan kredilerden dolayı (her yıl yapılan geri ödemelere rağmen) bugün Birliklerin birikmiş DFİF borçları 1 milyar 42 milyon TL'ye ulaşmış bulunmaktadır. Birlikler aldıkları borçların anaparaların tamamına yakınına aslında ödemişlerdir. Ancak 2005 sonrası yıllık kapitalizasyonlar (faizlerin yeniden anaparaya katılıp tüm borcun kapitalize edilmesi) nedeniyle yüklü anapara borçları da varmış gibi gözükmemektedir. Örneğin, Tarış Üzüm Birliği'nin halen 165 milyon TL borcu gözükmemekte olup bunun 54 milyonunu anapara faslındadır. Oysa Birlik, şimdiye kadar reel olarak 135 milyon TL borç kullanıp bunun 128 milyonunu geri ödemiştir; anapara borcu 7 milyon olması gerekirdi. Aynı şekilde, Tarış Zeytin ve Zeytinyağı Birliği'nin halen 165 milyon TL olan toplam borcunun 65 milyonunun anapara olarak gözükmesinin nedeni, faizlerin her yıl kapitalize edilmesindendir. Benzer durum diğer birlikler için de geçerlidir.

Şöyle de düşünülebilir: 250 milyon TL olarak başlatılan bu krediler, 13,5 milyar TL'ye ulaşmış olan DGD uygulamasında olduğu gibi, eğer faizsiz verilmiş ve döndürülmüş olsaydı, Birliklerin bugün birikmiş 1.042 milyon TL DFİF borcu olmayacaktı. DFİF borçlarının durdukça kabarması nedeniyle, Birliklerin bilanço yapıları da bozulmakta ve bankalardan aldıkları kredilerin

maliyetleri de yukarıya çekilmektedir.

Birliklerin ödeme imkânlarının tükendiği DFİF borçları konusunda bir tahkim beklentisi içine girilmişken, Hükümetin DFİF alacaklarını Hazine alacaklarına dönüştürme hazırlıkları içine girdiği duyumu alınmıştır. TSKB'ler açısından son derece olumsuz etkileri olacak bu gelişmeyle ilgili aşağıdaki sorularımın Başbakan Sayın Recep Tayyip ERDOĞAN tarafından yazılı olarak yanıtlanmasını saygılarımla arz ederim.

Prof. Dr. Oğuz OYAN
İzmir Milletvekili

1- Hükümetin, TSKB'lerin DFİF borçlarının Hazine alacağına dönüştüreceği ve bu alacaklarını faizler dâhil tümüyle tahsil etmek üzere harekete geçeceği doğru mudur? Değilse doğrusu nedir?

2- Hükümetin birikmiş borç faizlerini TÜFE artı ÜFE ortalaması alınarak yeniden yapılandıracağı ve sonuçta 15 yıllık bir vadeyle Birliklerden talep edeceği doğru mudur? Tam olarak böyle değilse, üzerinde çalışılan model hangisidir?

3- TSKB'den sorumlu olan ve Birliklerin yapısal sorunlarını ve tarım piyasalarının düzenlenmesindeki rollerini en iyi değerlendirebilecek durumda olan Gümrük ve Ticaret Bakanlığı'nın DFİF borçlarının hiç olmazsa faizlerinin silinmesi yönündeki önerileri niçin dikkate alınmaya değer bulunmamaktadır?

4- TEPAV'a yaptırılan araştırma sonucunda TSKB'lerin vazgeçilemez işlevlere sahip olduğu görüşü dikkate alınmayacak mıdır?

5- TSKB'lere ilişkin politikaların oluşturulmasında 2000'lerin başlarında olduğu gibi hâlâ IMF/Dünya Bankası kısıtları ve etkileri mi geçerli olmaktadır?

6- DFİF borçlarının yeniden yapılandırılarak uzun vadeye yayılması durumunda dahi Birliklerin bu borçları ödeme kabiliyetlerinin olmadığı değerlendirilmeye alınmakta mıdır?

7- Eğer bu değerlendirme yapılıyor ama buna rağmen Merkezi Bütçe sorunlarına öncelik verilerek karar alınıyorsa, Birliklerin gözden çıkarıldıkları sonucuna varılabilir mi?

8- DFİF borçlusu 10 Birlikten en az 8'inin tasfiyesine götürebilecek bir sürecin siyasi sorumluluğu taşınabilecek midir?

9- Tarımsal regülasyondan tarımsal istihdama, tarımsal sanayiden tarımsal kooperatifçiliğe kadar bir dizi alanda olumsuzluğu olacak olan bu tasfiye operasyonunun Türkiye tarımının dışa bağımlılığını arttırıp arttırmayacağı, gıda güvenliğini daha fazla tehlikeye atıp atmayacağı konularında bir araştırma yapmayı düşünür müsünüz? Bu araştırma sonuçlarına göre TSKB'ye ilişkin politikalarınızı gözden geçirmeyi ve salt mali ölçütler (bütçe açıkları) üzerinden politika geliştirmemeyi düşünür müsünüz?

10- Birliklerin üzerindeki DFİF borçlarının anapara ve faiziyle birlikte derhal silinmesinin zorunluluğu (Birliklerin bu borçları ödeme güçlükleri ve mevcut durumda Birliklerin bilançolarının bozulması nedeniyle kamu ve özel mevduat bankalarından borçlanma maliyetlerinin yükselmesi gibi zorlayıcı nedenlerle) Birliklerin birikmiş tüm DFİF borçlarının anapara ve faizleriyle birlikte derhal tahkime tabi tutulmasını düşünür müsünüz?